

Nummer 4 - December 2010

Voorwoord

In het najaar van 2008 lanceerden we met de vijfde verjaardag van Mangaheutel.be ons vorige MangaHeutelMagazine. Toen zag alles er rooskleurig uit en leek de doorbraak van manga en anime in het Nederlands er eindelijk te komen.

Sindsdien staat er weer een rem op de groei. Het succes bleef beperkt en de markt groeit niet zo snel als gehoopt door de uitgeverijen. Zowel Kana als Glénat schroefden het aantal manga's per maand terug. Terugschroeven betekent gelukkig nog niet terugtrekken!

In hun respectievelijke interviews klinken beide uitgeverijen strijdlustig en hoopvol het tij te kunnen keren in hun voordeel. Ook wij willen een tandje bijsteken met Mangaheutel.be om manga en anime in onze moedertaal populairder te maken. Vandaar dit nieuwe MangaHeutelMagazine (MHM) dat genoeg leesvoer moet bieden om zowel de leek als de doorwinterde fan te vertieren tijdens de donkere winteravonden. Korte introductieartikels, diepgravende onderzoeksjournalistiek en uitgebreide interviews. Voor elk wat wils!

En nog voor MHM4 gepubliceerd werd leek er al licht aan het einde van de tunnel te schijnen! Het regende plotseling goed nieuws met aankondigingen omtrent nieuwe mangareeksen voor 2011. Wordt 2011 dan het jaar van de Grote Doorbraak? Wij hopen het alvast! Het nieuws heet van de naald vind je nu trouwens ook op onze Facebookpagina: [Mangaheutel op Facebook](#) Jij vindt dit toch ook leuk?

Oh ja, op het einde van dit magazine lanceren we een leuke wedstrijd waarmee je exclusieve goodies en gratis manga's kan winnen. Lees dus zeker verder!

Koen Smet

Inhoud

<u>Interview met Kana –</u> Kana kondigt voor 2011 twee nieuwe, <i>trendy</i> mangareeksen aan.	p. 3
<u>Start je eigen uitgeverij –</u> Met welke problemen word je geconfronteerd als je een eigen manga-uitgeverij wilt opstarten?	p. 5
<u>Interview met EPO –</u> Deze uitgeverij brengt literaire manga's op de markt. Jos Hennes geeft meer uitleg.	p. 8
<u>Shonen = actie & avontuur? –</u> Japanse terminologie overnemen kan soms gevaarlijk zijn...	p. 10
<u>Interview met Nele Noppe –</u> Nele Noppe is zo interessant dat ze ook in dit nummer niet mocht ontbreken. Let's manga!	p. 11
<u>Liar Game = de nieuwe Death Note? –</u> Wij leggen uit waarom de nieuwe Kana-titel alles in huis heeft om de nieuwe Death Note te worden.	p. 14
<u>Interview met Glénat –</u> Glénat heeft een moeilijk jaar achter de rug. Maar na regen komt zonneschijn. Toch?	p. 15
<u>Mijn gedacht: 'Is anime op televisie zaligmakend?' –</u> Is deze column de eerste in een lange reeks?	p. 17
<u>Interview met Filmfreak –</u> Filmfreak verdeelt zowat alle Nederlands ondertitelde anime. Hoe zien zij de toekomst?	p. 19
<u>Live action movie: 'Ikigami' –</u> Keihard, op een zachte manier.	p. 23

Interview met Kana

Kana werd begin 2010 overgenomen door Ballon Media. Kim Sanders maakte de overstap mee en stond ons wederom te woord voor een interview waarin ze de overname toelicht en ook haar licht laat schijnen over de nieuwe manga's die Kana in 2011 zal uitgeven.

Het lijkt wel of we elk interview met jou beginnen met uitleg te vragen over de recentste overname. Hoe kwam die tot stand en wat zijn de veranderingen?

De Nederlandstalige mangamarkt verschilt heel erg van de Franse. Op de Franse markt zijn heel veel titels in alle genres verkrijgbaar en is de concurrentie tussen de verschillende uitgevers groot. De Nederlandstalige markt staat daarentegen nog in zijn kinderschoenen en vereist een andere aanpak dan de Franse. De overstap van Kana naar een Nederlandstalige uitgeverij was daarom een logische stap. Ballon Media had de vereiste knowhow in huis en had al ervaring met de reeksen van Kana omdat die ook voor de overname ook al verdeeld werden door Ballon Media). Bovendien heeft de ceo van Ballon Media, Alexis Dragonetti, in 1996 meegewerkt aan de lancering van Kana FR. Deze ervaring bij Kana FR en zijn ervaring op de Nederlandstalige markt maakten van hem de ideale uitgever voor de Nederlandstalige markt. De overname door Ballon Media bracht ook een verhuis van Brussel naar Antwerpen met zich mee.

Zijn alle banden met Kana France verbroken of werken jullie nog steeds samen? Jullie delen bijvoorbeeld nog dezelfde webstek...

De banden zijn zeker niet verbroken! We werken nog steeds heel nauw samen met Kana FR. Wat reeksen betreft die niet in de catalogus van Kana FR zitten, varen we natuurlijk een meer onafhankelijke koers.

Wat zijn de gevolgen voor het verwerven van licenties? Gaan jullie nu volledig jullie eigen weg? Verandert dit iets aan jullie uitgavepolitiek?

Bij het verwerven van licenties gaan we sinds 1 januari onze eigen weg. Onze uitgavepolitiek verschilt immers van die van Kana FR omdat de marktsituaties zo verschillend zijn. Voor 2011 hebben we een mangaplan ontwikkeld dat specifiek gericht is op de Nederlandstalige markt. Meer concreet willen we nieuwe, meer recente topreeksen voor een jong en trendy publiek brengen.

Dat neemt niet weg dat er ook in de toekomst voor nieuwe licenties, zoals bijvoorbeeld voor Psyren, samengewerkt wordt met Kana FR.

Manga in het Nederlands heeft het moeilijk om door te breken. Kan Ballon Media voor de doorbraak zorgen die op zich laat wachten?

Dat hopen we ten zeerste. We zetten in 2011 alles op alles om een ultieme doorbraak op de Nederlandstalige markt te forceren!

Alexis Dragonetti heeft door zijn unieke ervaring op de Franse mangamarkt een sterke affiniteit met manga. Hij heeft voeling met de specifieke grafische codes en de typische verhaallijnen van het genre. Dit in combinatie met zijn kennis van de Nederlandstalige markt, zorgt ervoor dat we alle elementen aan onze kant hebben om een doorbraak te forceren.

De mangafans waren ongerust over de onregelmatige uitgaven van jullie manga's. Mogen we ons stilaan weer aan een regelmatig publicatieritme verwachten? Is een tweemaandelijks ritme nog aan de orde?

Bij het opmaken van de jaarplanning wordt met heel veel factoren rekening gehouden: verkoopscijfers, contracten met de oorspronkelijke uitgevers, distributiecycli ... Bij het

opmaken van die planning streven we naar een zo evenwichtig en regelmatig mogelijke planning. Een ritme van 3 à 4 volumes per maand is zowat de regel. Verder gaan we er prat op dat alle aangekondigde titels altijd op tijd in de winkel liggen.

Een belangrijk probleem blijft de zichtbaarheid van manga. Vele winkels nemen hen nog steeds niet op in hun assortiment. Met welke problemen worden jullie op dat vlak geconfronteerd? Zie je daar een positieve evolutie nu manga aan naambekendheid wint?
De situatie blijft voorlopig status quo. Onze nieuwe reeksen zullen ongetwijfeld nieuwe mogelijkheden creëren.

Wat zijn jullie best verkopende reeksen en welke manga's hebben het moeilijk? Zien jullie een stijging in de verkoop sinds de beginjaren of blijft de verkoop wat hangen?
Naruto, Bleach en Death Note, ook absolute toppers in het buitenland, blijven het goed doen.

Wat zijn de verschillen tussen Vlaanderen en Nederland als het op manga en anime aankomt? Merken jullie een verschil hoe beide regio's tegenover Japans entertainment staan? Merken jullie een snellere groei (of een terugval?) in één van beide regio's sinds jullie start in 2006?

Ook hier blijft de situatie status quo. Yu-Gi-Oh! doet het beter in Nederland dan in België, terwijl we bij Shaman King het omgekeerde merken.

Een belangrijk probleem van onze markt is dat veel mensen manga's (liever) in het Engels of het Frans lezen. Hoe staan jullie daar tegenover? Hoe proberen jullie hen te overtuigen toch Nederlandse manga's aan te schaffen?

We focussen daarbij op drie punten. In de eerste plaats door nieuwe, meer recente titels te gaan aanbieden. Ten tweede door de kwaliteit van onze uitgaven te blijven verzorgen. En ten derde door het editoriale beleid scherper te stellen.

Het grote nieuws bij Kana was natuurlijk de aankondiging van twee nieuwe mangareeksen: Liar Game en Psyren. Vanwaar de keuze voor deze twee titels?

Beide titels passen perfect in onze nieuwe uitgavepolitiek. Het zijn recente titels die een jong en trendy publiek zullen aanspreken.

Kan je ons al vertellen wanneer het eerste volume zal verschijnen en wat het publicatieritme zal zijn?

Van beide reeksen zullen volgend jaar 3 volumes verschijnen. Het eerste deel van beide reeksen is gepland in de eerste helft van het jaar.

We krijgen een shonen en een wat volwassener reeks. Geen shojo. Een specifieke reden? Heeft shojo het moeilijk in ons taalgebied?

Shojo heeft het inderdaad moeilijk in ons taalgebied. Shonen en reeksen voor volwassenen verkopen beter.

Als slotvraag vroegen we ons af wat je glazen bol je vertelt over de toekomst van Kana. Waaraan mogen we ons de komende maanden en jaren verwachten?

Nieuwe, jonge en trendy reeksen!

Bedankt voor het interview!

Kana's webstek vind je nog steeds op <http://www.mangakana.com/nl>

Start je eigen uitgeverij

Je hoort mangafans vaak dezelfde vragen stellen. Waarom duurt het zolang voor er een nieuw volume in de winkels ligt? Waarom wordt de instant hit 'FullMetal Alchemist' nog steeds niet uitgebracht in het Nederlands? Waarom wagen zo weinig uitgeverijen zich aan manga? Het zijn allemaal vragen die te maken hebben met de Japanse rechthebbenden en in dit artikel doen we een schuchtere poging klare wijn te schenken. We doen dit aan de hand van een fictieve uitgeverij die we hier onder de doopvont houden.

Je draagt manga een warm hart toe, je bent een ondernemend persoon en je hebt een mooi spaarpotje opzijgezet. Op een dag zie je het licht en wil je die drie elementen samenbrengen. Je staat op het punt een eigen manga-uitgeverij op te richten! Maar hoe pak je dat praktisch aan?

Als je Kana of Glénat heet dan kan je natuurlijk teren op de jarenlange samenwerking van je Franse zusteruitgeverijen. Zij kunnen je dan introduceren bij hun tussenpersonen en je het nodige duwtje in de rug geven. Moet je van nul beginnen dan zal je jezelf moeten voorstellen bij de Japanse uitgeverijen. En dat zal niet van een leien dakje lopen. Zij vragen al onmiddellijk om je te bewijzen!

Een Japanse uitgeverij zal je immers niet zomaar de rechten toekennen op hun manga's. Ze zullen eerst vragen eens te tonen wat je al gepubliceerd hebt. Niet eenvoudig als je een nieuwe uitgeverij wil oprichten. Hoe kan je immers een manga-uitgeverij oprichten als je geen manga's kan aankopen om uit te geven?! Er zal niets anders opzitten dan je te bewijzen met wat anders. Gelukkig zijn er enkele voor de hand liggende mogelijkheden...

Je hebt immers genoeg westerlingen die zich wagen aan manga – of hoe je het dan ook wilt noemen. De ondertussen ter ziele gegane manga-uitgeverij Arashi bracht bijvoorbeeld Amerikaanse Tokyopop-titels gebaseerd op het Warcraft-universum. Wil je het dichter bij huis proberen dan zou je je kunnen wagen aan een Nederlandse vertaling van de eerste 'Belgische manga' 'DYS' van tekenaar Moonkey (zie MHM2 voor een interview). Maar gaan de mangafans je niet levend villen als je met deze 'tweederangsmanga' komt aandraven? Hypothekeer je de kansen van je eigen uitgeverij niet nog voor je goed en wel van start bent gegaan?

Je kunt natuurlijk ook een moeilijkere weg bewandelen en contact zoeken met onafhankelijke Japanse tekenaars die wel manga uitbrengen, maar zelf de rechten erop beheren. Op die manier ontwijk je de moeilijke contacten met de veeleisende Japanse uitgeverijen. De kleine Franse uitgeverij Ki-oon werd groot dankzij deze tactiek. Je kunt zelf zeggen dat zij de carrière van een rasechte Japanse mangaka lanceerden. Tetsuya Tsutsui ('Duds Hunt') was een onbekende tekenaar die op zijn website een manga publiceerde maar werd een gelauwerde mangaka nadat zijn manga's werden opgepikt door Ki-oon. Nu tekent de mangaka voor voorpublicatiemagazines van Square-Enix maar een groot deel van zijn rechten wordt nog steeds beheerd door Ki-oon. Daar ligt een kans voor onze kakelverse uitgeverij om alsnog te starten met een echte Japanse manga!

We bezitten eindelijk de rechten op een echte manga en kunnen dus aan de slag. Nadat de boekjes van de drukpersen rollen kunnen we hen aan de Japanse uitgeverijen tonen. We kunnen hen laten zien wat we waard zijn en dat het menens is. De onderhandelingen kunnen nu echt van start gaan!

Uiteraard toon je je goodwill het best door eens een persoonlijk bezoekje te brengen aan de Japanse uitgeverijen in hun thuisland. De grote uitgeverijen worden echter in Europa ook vertegenwoordigd door een agent. Zij kunnen in naam van de uitgeverij onderhandelen. Wil je ze allemaal samen treffen dan kan dat op gerenommeerde beurzen als de Frankfurter Buchmesse of de Bologna Book Fair. Eens je die eerste contacten gelegd hebt, kunnen de dagdagelijkse beslommeringen met de agenten worden afgehandeld. Maar wat houden die dagdagelijkse beslommeringen allemaal in?

Als je rechten koopt op een manga dan koop je natuurlijk geen wereldwijde rechten. We willen onze manga's naar het Nederlands vertalen en kopen dus de rechten voor het Nederlandse taalgebied, namelijk Vlaanderen en Nederland. De rechten zullen ook niet geldig blijven tot het einde der tijden. Meestal gelden de rechten voor een periode van drie tot vijf jaar waarna bekeken moet worden of we de rechten verlengen of we de eventueel nog niet verkochte boekjes uit de handel halen en de rechten opnieuw vrij komen. Maar hoeveel kosten die rechten dan?

Het bedrag dat je betaalt voor de rechten op een manga wordt bepaald door middel van de verkoopprijs. Een bepaald percentage (7 à 12% in Frankrijk, waarschijnlijk gelijkaardig of iets lager voor ons taalgebied) van de verkoopprijs die je hebt vastgelegd voor je manga, betaal je aan de rechthebbenden. Uiteraard is dat percentage iets waarover onderhandeld moet worden. Je betaalt de rechten ook niet per volume. Wil je een korte reeks aankopen van bijvoorbeeld vijf volumes, dan zal je in één keer de rechten op de gehele reeks moeten betalen. Koop je een lange reeks dan wordt er een contract opgesteld voor 5 à 6 volumes en ook dat gedeelte zal je op voorhand moeten betalen. Ja, nog voor je iets hebt gepubliceerd verdwijnt er al een groot bedrag uit je spaarpot!

De contracten worden opgesteld voor een bepaald aantal volumes en dat is één van de redenen waarom er soms – voor de lezer – onverklaarbare wachttijden ontstaan tussen volumes. Je hebt een contract voor zes volumes maar je stelt al snel vast dat de reeks minder goed verkoopt dan verwacht. Je hebt zes volumes betaald en daar kan je niet onderuit. Je kunt echter proberen bij de onderhandelingen voor de volgende zes volumes een lager percentage te bedingen dat je aan de rechthebbende uitgeverij moet betalen. Op die manier besteed je zelf minder geld waardoor je winsten stijgen (of je verliezen beperkt blijven). Uiteraard betekent dat voor de Japanse uitgeverij een daling van de inkomsten en zij zullen niet happig zijn daarop in te gaan. De onderhandelingen kunnen met andere woorden lang aanslepen. Vandaar de soms lange wachttijden tussen bepaalde volumes. Maar wat als de onderhandelingen niets opleveren?

Het liefst wordt er natuurlijk een 'onderhandeld akkoord' bereikt – uitgeven lijkt zowaar op politiek! De een of de ander doet wat water bij de wijn/saké waardoor er opnieuw een contract kan worden opgesteld voor x-aantal volumes. In het ergste geval komt er geen akkoord en wordt de reeks vroegtijdig stopgezet. Je hebt slechts een contract getekend voor een bepaald aantal volumes dus in principe is dat mogelijk. Het moge duidelijk wezen dat de Japanse uitgeverijen daar niet mee opgezet zijn. Je koopt dan wel de rechten op een beperkt aantal volumes maar je engageert je natuurlijk voor de volledige reeks. De Japanse uitgeverij zal een volgend contract immers ook niet zomaar aan een hogerbiedende uitgeverij aanbieden. Er bestaat een stilzwijgend akkoord dat de volledige reeks wordt uitgegeven. Een reeks vroegtijdig stopzetten impliceert dan ook vaak dat je als uitgeverij de bruggen met die Japanse uitgeverij opblaast. De kans is dan groot dat samenwerken – ook voor andere manga's – met

die uitgeverij niet meer mogelijk zal zijn. Dat kan dus enorme consequenties hebben voor je volledige catalogus.

Je koopt de rechten op een bepaalde manga voor een bepaald territorium en een bepaalde periode, maar in het contract wordt ook de oplage vastgelegd. Via het percentage op de verkoopprijs en de oplage wordt immers bepaald hoeveel onze nieuwbakken uitgeverij moet betalen aan de Japanse rechthebbenden. In een klein taalgebied liggen de oplages eerder laag (een handvol duizendtallen maximum). Enerzijds betaal je dus minder voor de rechten dan in grotere landen met ruimere afzetmarkten, anderzijds is de kost per boekje wel hoger. Hoe hoger de oplage, hoe kleiner de vaste kosten per boekje die dan over meer exemplaren worden gespreid.

Je hebt immers meer kosten dan enkel de rechten op een mangareeks. Je moet als uitgeverij een vertaler betalen en iemand die de vertaalde tekst in de tekstballonnetjes zet. De boekjes moeten echter ook gedrukt worden en in de winkels belanden. Zowel het drukken als het verdelen naar de winkels zijn grote kosten. Bovendien verdwijnt er van de verkoopprijs sowieso al 6% BTW in de zakken van vaders staat. Uiteraard heb je als uitgeverij ook je eigen personeel dat betaald moet worden. En als er daarna nog een centiempje overschiet dan is dat winst! Winst maken op het uitgeven van manga lijkt dus niet zo eenvoudig...

Naast de rechten en de distributie vormt het drukken de grootste kost in het proces. Een drukkerij vraagt natuurlijk meer geld als ze slechts enkele duizenden exemplaren moet drukken, dan als ze enkele tienduizenden exemplaren moet drukken van eenzelfde boekje. Kan het dan niet nuttig zijn meer boekjes te laten drukken om zo de prijs per boekje naar beneden te halen? Ook dat is geen oplossing want stockage is al evenzeer een hoge post in het proces. Zo hoog dat Glénat niet verkochte exemplaren gewoon vernietigt na verloop van tijd in plaats van ze in roulatie te houden voor nabestellingen.

Vaak hebben we het als fans over het gebrek aan communicatie en publiciteit dat onze uitgeverijen kenmerkt. Zoals je ziet is het niet eenvoudig nog budget over te hebben om dergelijke aspecten van het uitgeven aan te pakken. De oplages zijn daarvoor gewoonweg te laag in ons taalgebied. Arashi verkocht minder dan duizend exemplaren van hun boekjes. Duidelijk niet voldoende want ze hebben ondertussen de boeken neergelegd. Standaard Uitgeverij pakte het indertijd groots aan met 'Astroboy'. Meer dan 25.000 boekjes werden gedrukt maar slechts 2.000 vonden een nieuw baasje. Te weinig om rendabel te zijn met dergelijk hoge oplage. Over verkoopcijfers en oplages wordt altijd wat geheimzinnig gedaan, maar af en toe lekt er dus toch iets uit.

Op het toppunt van de 'Dragon Ball (Z)' hype werden er bijvoorbeeld 10.000 exemplaren verkocht van de blauwe boekjes van de manga. Waarschijnlijk is het door dat succes dat Glénat hun mangacatalogus heeft uitgebreid en dat Kana zich aan manga in het Nederlands heeft gewaagd. Dat succes werd echter nooit meer geëvenaard. Van een instant hit zoals 'Death Note' worden er slechts 5.000 exemplaren gedrukt. Blijkbaar raakten die wel allemaal verkocht aangezien het eerste volume werd herdrukt. Van reeksen die het minder goed doen zoals 'Detective Conan' worden er slechts 2.000 gedrukt. Gedrukt, dus niet verkocht. Ook Glénat had met 'Say Hello to Blackjack' (minstens) één reeks die geen 2.000 verkochte exemplaren haalde. Natuurlijk worden eventuele verliezen op de ene reeks gecompenseerd door een andere, wel succesrijke, reeks. Maar manga is vooralsnog niet de kip met de gouden eieren in ons taalgebied.

Interview met EPO

Het kwam een beetje als een verrassing dat we dit najaar plotseling een nieuwe speler op de mangamarkt mochten verwelkomen. Uitgeverij EPO bewandelt niet het traditionele mangapad zoals Kana en Glénat maar kiest een totaal andere invalshoek. Uitgever Jos Hennes vertelt ons meer over de “manga de dokuha” die EPO op het publiek loslaat.

Kan je jezelf en uitgeverij EPO kort voorstellen?

Jos Hennes is uitgever van EPO. EPO behoort niet tot een uitgevergroep en kiest voor een onafhankelijke koers. In de boeken vind je geen officiële waarheden en geen eenheidsdenken, maar feitelijke analyses, achterkanten van het officiële gelijk, de ontrafeling van mythes. De boeken richten zich daarbij niet tot een kleine groep specialisten, maar tot een breed publiek.

Jullie publiceren de “manga de dokuha”. Kan je iets meer vertellen over deze manga’s?

Het is een reeks die al een hele tijd loopt in Japan. Het gaat over zo’n 50 klassiekers van de literatuur, fictie en non-fictie.

Vanwaar het idee om manga’s te gaan publiceren? Wilden jullie iets doen met de Japanse strip of was het eerder de specifieke collectie “manga de dokuha” die jullie charmeerde?

Oorspronkelijk waren we enkel op zoek naar een stripvorm van ‘Het Kapitaal’ van Karl Marx. Maar toen we op de reeks stootten, leek die ons meteen heel interessant om uit te geven. EPO wil thema’s die maatschappelijk van belang zijn, vandaag en in het verleden, op een toegankelijke manier aan het brede publiek voorleggen. Deze reeks covert voor een deel dat streven. De titels die wij in de EPO-reeks Graphic Classics zullen publiceren, zijn stuk voor stuk werken die een grote impact hadden in het verleden en iets teweeg hebben gebracht bij grote groepen van mensen. Het zijn stuk voor stuk maatschappelijk bewogen werken.

Jullie kiezen voor een iets luxueuze uitgave met harde koft. Dat impliceert natuurlijk een iets hogere prijs. Vanwaar deze keuze?

We willen het leesbaar maken voor een groot publiek, daarom kozen we er eerst en vooral voor een westerse look. Het formaat is hetzelfde als de meeste EPO-boeken en dus meer herkenbaar dan het oorspronkelijke Japanse formaat, dat veel kleiner is. De harde koft hebben we gekozen om het als een mooie reeks te kunnen aanbieden. Het zijn oorspronkelijk basiswerken, dus ook de verstripte versie verdient wel ook dat allure.

Proberen jullie vooral een volwassen publiek aan te spreken met de klassieke verhalen of ook de jongeren die het fenomeen manga al kennen?

We proberen beide groepen aan te spreken. Enerzijds hopen we aansluiting te vinden bij jongeren, anderzijds zullen deze klassiekers zeker ook een ouder publiek kunnen bekoren. Het gaat immers altijd over schrijvers en boeken die ze kennen, maar daarom niet altijd in hun oorspronkelijke vorm hebben gelezen. Ze wilden ze altijd wel lezen, maar het kwam er niet altijd van... In elk geval: zowel jong als oud zal via deze Graphic Classic-reeks gemakkelijker kennis kunnen maken met de klassiekers uit de literatuur. In tweede instantie hopen we natuurlijk ook dat zowel jong als oud deze reeks als een opstap ziet naar lectuur van het originele werk.

We zullen de “Graphic Classics” in de stripspeciaalzaak kunnen kopen, maar waar zullen de manga’s nog in de winkelrekken belanden?

Ze zijn evengoed in de stripspeciaalzaken, als in de reguliere boekhandels te verkrijgen. Dus zowel in Fnac en Standaard Boekhandel, als de onafhankelijke boekhandels. In deze winkels zullen ze waarschijnlijk bij de literatuur te vinden zijn.

Wat mangafans ook altijd interesseert is de regelmaat waarmee de manga’s in de winkelrekken verschijnen. Wat is het publicatieritme waarmee jullie de manga’s zullen uitgeven?

Elk jaar verschijnen vier titels: twee in het voorjaar en twee in het najaar.

Het is natuurlijk nog veel te vroeg om het over verkoopcijfers hebben, maar hoe waren de reacties op de aankondiging? Lopen de pers, de winkels en het publiek warm voor de “Graphic Classics”?

Bij de aankondiging van de nieuwe reeks was er meteen reactie vanuit de geschreven pers en bepaalde radioprogramma’s zoals ‘Joos’ op Radio 1. Op dat moment konden we de strips nog niet laten zien omdat ze nog niet gedrukt waren.

De twee eerste titels “Oorlog en vrede” en “Het Kapitaal” liggen nu een tiental dagen in de boekhandel, het is dus nog te vroeg om daarover uitsluitsel te geven.

De verkoop op de Boekenbeurs doet vermoeden dat de reeks goed zal lopen.

En als afsluiter: overwegen jullie meer Japanse strips uit te geven als de reeks succesvol is?

We willen in de eerste plaats de komende 8 à 10 jaar zo’n 40 titels uitgeven in de Graphic Classic-reeks. In het voorjaar 2011 zullen “Les Misérables” (Victor Hugo) en “Het Kapitaal, deel II” (Karl Marx) verschijnen. In het najaar 2011: “De koopman van Venetië” (William Shakespeare) en “Moby Dick” (Herman Melville). In het voorjaar 2012: “Het ontstaan van de soorten” (Charles Darwin) en “Het lijden van de jonge Werther” (Johann Wolfgang von Goethe). In het najaar 2012 volgen: “De grote Gatsby” (Scott Fitzgerald) en “Op zoek naar de verloren tijd” (Marcel Proust). Later volgen: “Rood en zwart” (Stendhal), “Misdad en straf” (Dostojevski), “De gedaanteverwisseling” (Kafka), “Faust” (Goethe), “De goddelijke komedie” (Dante), “Ulysses” (James Joyce), enz...

We onderzoeken tegelijkertijd de mogelijkheden om Graphic Classics te maken met werken van legendarische Belgische schrijvers.

Of we dan later nog meer Japanse strips zullen uitgeven: daar kunnen we nu nog niet op antwoorden.

Bedankt voor het interview en veel succes met de “Graphic Classics”!

Willen jullie meer weten over de reeds verschenen Graphic Classics? Lees dan zeker onze recensies op Mangaheuvel.be of bezoek de website van EPO op <http://www.epo.be>

Shonen = actie & avontuur?

In dit artikel gaan we dieper in op enkele typische benamingen die ons toelaten manga's onder te verdelen. Stilaan vindt deze terminologie ook bij ons inburgering, althans bij de mangafans. Het is belangrijk dat we die specifieke termen in de juiste context gebruiken. Als er bij de fans al onduidelijkheid bestaat over de invulling, wat dan met de leken?

Al te vaak wordt shonen gelijkgesteld met actie en avontuur. Niets is echter minder waar. Shonen is immers helemaal geen genre. Shonen is het Japanse woord voor 'jongen' en verwijst niet naar het genre van een manga, maar naar de doelgroep tot wie de reeks zich richt. De romantische manga 'Video Girl' is dus evenzeer een shonen als het actieve 'Naruto'.

Het tegenovergestelde geldt natuurlijk ook. Shojo betekent in het Japans 'meisje' en gaat dus breder dan louter 'romantische manga'. Ook bij shojo manga heb je diverse genres, waaronder meer avontuurlijke reeksen, zoals het epische 'Basara'.

Maar hoe wordt dan beslist voor welke doelgroep een manga getekend werd? Beslist de tekenstijl dan over de doelgroep? Grote ogen en veel glinsterinkjes = shojo? Evenmin correct!

De doelgroep wordt bepaald aan de hand van het mangashi waarin de manga gepubliceerd wordt. Mangashi's zijn de goedkope, op gerecycleerd papier gedrukte, telefoonboekachtige magazines waar manga's een voorpublicatie in kennen. Ze verschijnen meestal wekelijks of maandelijks en bundelen telkens één hoofdstuk van diverse manga's.

Een manga die gepubliceerd wordt in het populaire mangashi 'Weekly Shonen Jump' is, jawel, een shonen manga. En of het nu om een actiereeks gaat, een detectiveserie of een romantische komedie, het zal allemaal onderverdeeld worden onder de noemer 'shonen'.

De drie bekendste doelgroepen worden vaak als volgt weergegeven: shonen (jongens), shojo (meisjes) en seinen (volwassenen). Maar ook daar moeten we correcter zijn. Seinen manga hebben immers enkel een mannelijk doelpubliek voor ogen. De vrouwelijke tegenhanger van seinen is josei, manga voor volwassen vrouwen.

En we mogen evenmin de allerkleinsten niet uit het oog verliezen. In het algemeen kan je stellen dat shonen en shojo beginnen vanaf de leeftijd van 10 jaar. Alles wat voor jongere kinderen getekend werd, delen we onder bij de kodomo manga, manga voor kinderen.

Met dit artikel probeerden we duidelijkheid te scheppen over de invulling van enkele vaak wederkerende – maar soms fout gebruikte – termen. We maakten het ons gemakkelijk door een onderwerp te nemen waarover een consensus bestaat, zowel in Japan als bij de westerse fans. We hadden het veel moeilijker gehad om een sluitende definitie te vinden voor het woord 'manga' zelf. Manga is de Japanse strip. Dat weten we ondertussen wel. Maar wanneer is een strip Japans? Als de mangaka (auteur) Japans is? Als de manga oorspronkelijk getekend werd voor de Japanse markt? Of als de manga gekenmerkt wordt door de 'typische kenmerken van een manga'? En wat houden die typische kenmerken dan wel in? Maar dat is voer voor een volgend artikel. Of bepaal zelf je eigen definitie en discussier mee op ons forum!

Interview met Nele Noppe

Nele Noppe vertaalt een resem mangareeksen van Glénat maar sinds kort ook de Graphic Classics van uitgeverij EPO (zie elders in dit magazine). Bovendien doet ze aan de KULeuven als japanologe ook onderzoek naar manga en de fancultuur errond. Een nieuw interview drong zich op!

Uitgeverij EPO pakt uit met een mangacollectie. We hoorden dat jij deze manga's vertaalt. In het interview met de uitgeverij komen we al te weten waarover deze manga's inhoudelijk gaan. Kan jij ons meer vertellen over het doelpubliek waarop ze gericht zijn? De traditionele mangafans of eerder de volwassen striplezer die het originele literaire werk al kent of wilt leren kennen?

EPO wil graag een breder publiek aanspreken, zeker ook omdat de inhoud van deze manga waarschijnlijk voor een breder publiek aantrekkelijk is dan veel manga-verhalen. Vandaar dat men geprobeerd heeft de manga zo toegankelijk mogelijk te maken voor mensen die geen kaas gegeten hebben van manga, bijvoorbeeld door de pagina's te flippen. Dat laatste was een moeilijke beslissing, maar EPO heeft besloten het er op te wagen. Het idee achter de "Graphic Classics" is dat er veel wereldberoemde werken zijn die iedereen wel eens gelezen wil hebben, maar dat die werken vaak al wat oudere turven zijn die geschreven zijn voor een heel ander publiek dan het hedendaagse. Het is nogal wies dat een jonge Belg in 2010 een heel andere manier van schrijven en lezen gewoon is dan het achttiende-eeuwse Russische publiek dat Tolstoj's *Oorlog en Vrede* voor het eerst onder ogen kreeg. Dezelfde inhoud in een hedendaagser jasje gieten kan dan soelaas brengen. Mensen die wel willen weten waarom er zoveel poeha gemaakt wordt rond een bepaald "klassiek" werk maar geen tijd of mogelijkheid hebben om zich door de oorspronkelijke versie te worstelen, kunnen via de manga-versie toch van het werk genieten en/of het desgewenst als opstapje gebruiken om de lectuur van de oorspronkelijke versie wat gemakkelijker te maken.

En aan welke tekenstijl mogen we ons verwachten? De "manga de dokuha" worden immers niet getekend door een en dezelfde persoon. Wordt echter eenzelfde tekenstijl gehanteerd gedurende de reeks of wisselt die naargelang de mangaka?

De tekenstijl wisselt inderdaad naargelang de mangaka. In Japan gebeurt het vaak dat voor dit soort eerder "educatieve" reeksen de uitgeverij (East Press in dit geval) een soort manga-studio onder de arm neemt waarvan de mangaka zich bezig houden met professioneel contractwerk in plaats van puur "persoonlijke" manga. Dat soort studio's maakt ook op bestelling informatieve manga voor organisaties en voor de overheid, reclame-manga voor bedrijven et cetera.

Hoe pak je een dergelijke vertaling aan? Bereid je je voor door het origineel in boekvorm te verslinden? Genoodzaakt dit een andere aanpak dan je werk voor de Glénat manga's?

De aanpak is lichtjes anders, maar zeker niet overdreven veel. Ik doe een stuk meer opzoekingswerk vooraf en tijdens het vertalen, zodat ik een goed idee heb van de inhoud van het oorspronkelijke werk en van hoe het vandaag gelezen en begrepen wordt. Ik zorg er bijvoorbeeld voor dat de transcriptie van namen van personages of technische begrippen identiek is aan die van andere Nederlandse vertalingen van het oorspronkelijke werk, dat alle historische details in de vertaling wel degelijk kloppen, dat er geen details onverklaard blijven die enkel voor Japanse lezers of doorwinterde mangalezers begrijpelijk zijn, en zo voort. Wat ik niet doe is me vooraf een week opsluiten met het origineel en alleen maar daar op steunen tijdens het vertalen. Ik vertaal de manga *Het Kapitaal*, niet het boek *Het Kapitaal*.

Kan deze reeks belangrijk zijn voor de doorbraak van manga in het Nederlands of is ze daarvoor te apart?

Ik denk dat dit sowieso een serieuze verrijking is van de Nederlandstalige mangamarkt. Er komt een heel nieuw genre bij, de educatieve manga, dat in Japan enorm groot is maar hier nog veelal onbekend. Wat voor invloed dit zou kunnen hebben op de doorbraak van manga zou ik niet kunnen zeggen.

Je blijft natuurlijk ook verschillende Glénat manga's vertalen. Hoe staat het daarmee? Zijn er nog nieuwe reeksen bijgekomen?

Voor mij niet, nee. Ik heb een hele tijd geleden een moratorium gezet op nieuwe reeksen omdat ik met m'n onderzoekswerk erbij te weinig tijd had voor vertalingen. Daar had ik wel spijt van toen bleek dat ik *Pluto* gemist had ;) Nu zijn enkele van m'n reeksen afgelopen, zoals *Nausicaä* en *Alita*, dus ik heb weer ruimte genoeg om bijvoorbeeld de EPO-vertalingen te doen.

Je hebt ongetwijfeld gemerkt dat er diverse problemen zijn (geweest) bij Glénat, vooral het voortdurende uitstel van de manga's wekt irritatie op bij de mangafans. Heb jij daar als vertaalster ook iets van gemerkt?

Vanwege enkele personeelwissels is er inderdaad wat verwarring geweest. Ik laat dat allemaal nogal over me heen gaan aangezien ik het druk heb met mijn job aan de universiteit.

Een van 'jouw' reeksen, *Fruits Basket*, wordt nu vertaald door het collectief J-com. Kan je verduidelijken waar J-com voor staat?

J-com is een los collectief van vertalers en andere professionals die rond de Japanse cultuur werken (info op <http://www.j-com.be>). Luk van Haute, de vertaler van verschillende boeken van de overbekende Japanse schrijver Haruki Murakami, en ikzelf zijn bijvoorbeeld leden. Ik heb *Fruits Basket* uit handen gegeven aan enkele collega's omdat ik het met vijf of zes reeksen plus mijn ander werk zo druk had dat ik nergens nog voldoende aandacht aan kon besteden, en *Fruits Basket* mijn meest tijdrovende reeks was. De vertaling van *Fruits Basket* wordt nog altijd door mij nagekeken om de continuïteit te waarborgen.

Naast je werk als vertaalster ben je ook druk in de weer met het project Let's Manga. Kan je daar een woordje uitleg bij geven? Waar houden jullie je mee bezig?

Let's Manga begon in 2006 aan de opleiding Japanse Studies van de KULeuven als een project dat het gebruik van manga als lesmateriaal in de opleiding wou bevorderen. Intussen is het project in allerhande richtingen vertakt -we gebruiken manga in lessen Japans, onderhouden een mangabibliotheek, organiseren workshops in scholen over allerhande manga-gerelateerde onderwerpen, houden een intussen behoorlijk kolossale database van wetenschappelijk onderzoek naar manga bij, et cetera. Op dit moment zijn we ons ook meer en meer aan het richten op amateurmanga (dojinshi) en de rol die die spelen in de Japanse fangemeenschap en de Japanse culturele economie, omdat dit het onderwerp is van mijn doctoraatsonderzoek. Meer info over Let's Manga is te vinden op japanesestudies.arts.kuleuven.be/popularculture, en meer info over het dojinshi-onderzoek op fanficforensics.dreamwidth.org.

Je meldde reeds eerder op ons forum dat maar liefst driekwart van de studenten Japanologie deze studierichting aanvatten vanwege een interesse in de Japanse popcultuur. Aan het einde van hun studies lezen zij hun manga's waarschijnlijk in het Japans, maar wordt er ook gepraat over de manga en anime die verschijnen in het

Nederlands? Hoe staan zij hier tegenover? Al te vaak hebben fans immers een voorkeur voor Engelse en/of Franse uitgaven.

Als ik eens wist waar onze studenten over praten ;) Ik vermoed dat hun houding tegenover manga in het Nederlands niet anders is dan die van andere manga-fans.

Julie hebben aan de KULeuven ook een mangabibliotheek. Kan je daarover iets meer vertellen? Is ze enkel toegankelijk voor studenten of ook voor derden?

De mangabib is gegroeid uit het Let's Manga-project. Na enkele jaren hadden we op ons kantoor een kast vol aangekochte manga, dus we besloten bij wijze van experiment die kleine collectie open te zetten voor studenten. Intussen hebben we zoveel donaties gekregen van studenten, uitgeverijen en enkele Japanse proffen dat de bib intussen vijf kasten groot is en de helft van het kantoor heeft overgenomen ;) We hebben ook een "tijdelijke collectie"-systeem waarbij ieder die thuis een hoop manga in de weg heeft liggen die in de mangabib kan komen zetten zodat anderen er van kunnen genieten, en ze later weer terug mee kan nemen indien gewenst. Mijn eigen collectie manga en dojinshi staat intussen vrijwel helemaal in de rekken. Het is lichtjes silly om al die manga thuis stof te laten vergaren.

We hebben ongeveer tweeduizend manga in het Japans en in vertaling, boeken over manga, en ook dojinshi. De bib is zeker ook voor derden toegankelijk, ja. Meer info op japanesestudies.arts.kuleuven.be/popularculture/mangabib.

Tijdens ons vorige interview in het najaar van 2008 vroegen we je al hoe je de toekomst van manga en anime in ons taalgebied ziet. Je zag die toen rooskleurig in. Hoe is de situatie geëvolueerd gedurende de voorbije twee jaren?

De Nederlandstalige markt is niet echt gegroeid zoals de uitgeverijen gehoopt hadden, dat is wel duidelijk. Dat wil niet zeggen dat manga of anime niet populairder geworden zijn, integendeel. Naast de markt voor Nederlandstalige manga is er altijd de markt voor vertalingen in andere talen. En naast de commerciële markt is er natuurlijk altijd alles wat er in een niet of minder commerciële context rond manga gedaan wordt, op conventies en online -mensen maken en kijken fansubs, maken en lezen fanfics, et cetera en zo voort. Ik heb er een beetje een dubbel gevoel bij. Langs de ene kant vind ik het natuurlijk jammer dat de Nederlandstalige verkoop niet aantrekt zoals verwacht. Langs de andere kant ben ik een grote liefhebber van fanstuff allerhande, en ben ik zeer hoopvol gestemd over de creatieve en ook economische mogelijkheden van minder "officiële" manieren van cultuur produceren. Kijk naar wat fans in Japan met dojinshi presteren. De markt voor die amateurmanga is werkelijk gigantisch, en wat men daar maakt vind ik dikwijls een stuk interessanter dan wat in de boekhandels terechtkomt (net zoals ik veel fanfics leuker vind dan waar ze op gebaseerd zijn). "Manga" zijn bijlange na niet stervende als het op het puur commerciële front even niet goed gaat. Ik denk dat dat vaak vergeten wordt.

Bedankt voor het interview!

You're welcome.

Liar Game = de nieuwe Death Note?

In augustus 2010 kondigde Kana aan dat ze in 2011 twee nieuwe mangareeksen gingen uitgeven. De uitgeverij koppelde een leuke wedstrijd aan deze aankondiging. De fans konden raden welke twee nieuwe series Kana ging publiceren. Een naam die vaak terugkwam was 'Liar Game' en goed nieuws voor de fans want de reeks is inderdaad één van de twee nieuwe titels! Het eerste volume komt er al aan in januari.

'Liar Game' werd op de mangafora al snel bestempeld als 'de nieuwe Death Note'. Wij lazen het eerste volume van de reeks en bieden jullie een exclusieve preview!

Op een mooie dag krijgt Nao Kanzaki een pakje in de bus. Uit 100.000 mensen werd zij uitverkoren om mee te doen aan het Liar Game Tournament. Ze krijgt zomaar eventjes 100 miljoen yen in cash toegestuurd. Dit moet haar geluksdag zijn! Te laat merkt ze echter de keerzijde aan het Liar Game Tournament. Na dertig dagen moet je immers het geld terugbetalen aan de organisatie. Maar in de tussentijd word je wel verplicht tot een duel met een andere deelnemer van het Liar Game. En in dat duel zet je je 100 miljoen yen op het spel... Met andere woorden, je kan na afloop van het duel een schuld hebben van 100 miljoen yen! Toch niet zo'n geluksdag...

Het Liar Game wordt gewonnen via bedrog, leugens en manipulatie. Nao Kanzaki maakt dan ook geen enkele kans op de minste zege want het meisje wordt gekenmerkt door twee karaktertrekken: naïef en goedgelovig. Wanneer ze in haar eerste Liar Game op een keiharde en achterbakse manier afgetroefd wordt door een vroegere leerkracht, doet ze beroep op een de meestermanipulator Akiyama die net uit de gevangenis ontslagen wordt. Maar hoe zal hun samenwerking verlopen? Is Akiyama te vertrouwen? Of heeft hij niet voor niets zo lang in de gevangenis gezeten?

'Liar Game' is vanaf het eerste deel erg boeiend. De eerste games beginnen eenvoudig, maar je voelt dat het potentieel enorm is. Het scenario zit goed in elkaar en de mogelijkheden zijn oneindig. De complexiteit van de games en het manipuleren van anderen doen inderdaad aan 'Death Note' denken. Het uitgangspunt is totaal anders, maar toch zullen de fans van 'Death Note' hier ongetwijfeld van smullen!

Zoals reeds vermeld in de introductie kondigde Kana niet één, maar twee nieuwe reeksen aan voor 2011. Na de seinen 'Liar Game' is de tweede titel een shonen getiteld 'Psyren', een manga uit 'Weekly Shonen Jump' waar het pronkt naast 'Naruto' en 'Bleach'. Ook een topper met andere woorden. Kana laat de shojo-liefhebbers even op hun honger, maar gelukkig is daar Glénat dat voor 2011 'Angel Sanctuary' aankondigt, en dat is een shojo pur sang. Maar dat is niet alles. Van uitgeverij L vernamen we dat ze de God van de Manga nog niet vergeten zijn en dat er meer werk van Osamu Tezuka op stapel staat. Uitgeverij EPO brengt ons in het voorjaar van 2011 dan weer twee nieuwe titels in hun Graphic Classic collectie. Voor elk wat wils met andere woorden! 2011 wordt een mooi mangajaar...

Interview met Glénat

Glénat is samen met Kana de belangrijkste manga-uitgeverij in ons taalgebied. De uitgeverij kende in 2010 echter wat problemen en een interview drong zich op. Wij polsten bij Hadelin del Marmol naar de oorzaak van deze problemen en hij nam de tijd om op onze vragen te antwoorden. Dhr. del Marmol is Franstalig maar was zo vriendelijk ons in het Nederlands te woord te staan!

Wat is je functie bij Glénat?

Ik ben de managing director van GBNL

Glénat kende het afgelopen jaar heel wat vertragingen in het uitgavetempo. Wat lag aan de basis van deze problemen?

Er zijn twee problemen geweest: 1: Problemen in Japan tussen de auteurs en de agentschappen. Het was dus zeer moeilijk als niet onmogelijk de opvolging van de reeksen te negotiëren. 2: Gezien de lage netto verkoop van de Nederlandstalige manga moesten wij enkele punten van onze contracten opnieuw discussiëren maar gezien punt 1 dit was zeer moeilijk en heeft een tijdje geduurd.

In september waren er weer meer releases. Voor de rest van 2010 ziet het schema er echter weer eerder rustig uit. Wanneer mogen we ons terug aan regelmatigere releases verwachten? Zijn er nog steeds problemen met bepaalde reeksen? (de Urasawa reeksen, One Piece?)

Voor wat betreft het tempo, zullen wij zorgen voor regelmatige releases. De grootste problemen zijn nu achter de rug.

Glénat heeft heel wat lange reeksen in de catalogus. Fans zijn ongerust dat ze misschien nooit het einde gaan kunnen lezen. Kan je hen geruststellen? Is het de bedoeling dat jullie alle reeksen tot het einde uitbrengen de komende jaren?

Het is altijd de bedoeling van Glenat geweest, de reeksen tot het einde uit te geven. Het is nog altijd het geval. Het hangt natuurlijk niet volledig van ons af want de beslissing blijft altijd in de handen van de Japanners. Zij kiezen aan wie een reeks of een deel van een reeks gegeven wordt maar gewoonlijk als zij met iemand een reeks beginnen, gaat het tot het einde van de reeks. Ik maak mij dus niet zoveel zorgen.

Dragon Ball blijft één van jullie toppers. De Ultimate Edition die momenteel verschijnt is een prachtig product. Zijn jullie tevreden met het succes? Zijn de fans bereid een tweede keer te betalen voor Dragon Ball nadat ze de 85-delige serie misschien reeds hebben aangeschaft?

Men spreekt niet over hetzelfde product. De fans zijn duidelijk geïnteresseerd in dit product. De Ultimate editie van een zeer bekende reeks is een gewoonte in Japan. Een boek kan verschillende versies hebben zoals een groot formaat en een pocket editie en soms het gaat tot een exclusieve luxe editie met een beperkt aantal gedrukte boeken.

Voor Dragon Ball heeft de Nederlandse uitgever gekozen voor de zeer goedkoop versie voorgesteld in de kiosk en de luxe versie meer geschikt voor de specialisten met specifieke illustraties.

Het belangrijkste is dat er nieuwe lezers deze reeks ontdekken. Het is en blijft, zoals u het zegt, een must in de manga. Ben ik tevreden over het succes, nooit! Het kan altijd beter en nog meer in Vlaanderen als ik kijk naar de marktpenetratie van de Manga.

Julie kondigden onlangs ook de release van ‘Angel Sanctuary’ aan. Wanneer komt het eerste volume uit? Staan er nog meer nieuwe reeksen op de planning voor 2011?

Ik kan u nog niets zeggen over 2011 want de primeur is voor onze nieuwe verkoopteam.

Een nieuw verkoopteam? Kunt u daar iets meer uitleg over verschaffen? Heeft het iets te maken met het samengaan van jullie verdeler (SDL Caravelle) en die van Kana (Ballon Media)?

Nu voor wat betreft het verkoopteam wat ik u kan zeggen is het volgende:

Vanaf 1 januari beginnen wij met een nieuw verkoopteam. Het gaat over een team van 7 mensen in plaats van 2.(3 voor NL en 4 voor VL)

Zo proberen wij een betere dekking van de markt te verzekeren om de mangamarkt te stimuleren.

Dit verkoopteam is inderdaad een samenwerking tussen SDLC en Ballon

Dit houdt in voor wat betreft de Manga in het Nederlands dat Glenat en Kana zullen door dezelfde mensen vertegenwoordigd worden en dus dat 90% van de VL Manga vertegenwoordigd zal worden door een team.

Dit is op dit moment volgens ons de beste manier om deze markt te doen stijgen.

Voor de lezer zal dit niets veranderen behalve, als alles goed loopt, dat het zal gemakkelijker zijn manga's op de markt te vinden. Dit is duidelijk de bedoeling maar hiervoor hebben wij de samenwerking van de winkels nodig.

Op welke basis kiezen jullie de manga's die jullie publiceren? Jullie lijken een voorkeur te hebben voor afgelopen reeksen uit de jaren negentig (Hoshin, Kenshin, Angel Sanctuary,...)? Of is dat toeval?

Eerst en vooral maken wij een keuze tussen de reeksen die beschikbaar zijn voor een contract. Wij kijken regelmatig de sites van de fans om te weten wat hun aanvragen zijn. De notoriteit van een product is natuurlijk van groot belang.

Voor Gunnm, alias Battle Angel Alita, de erkenning van een cineast zoals James Cameron en de hoop van een film adaptatie is een belangrijk element voor de keuze.

Wij kiezen dus voor de beste reeksen en de deze die het grootste succes kennen in Japan maar ook rekening houden met de Europese mentaliteit.

Wij zouden graag meer recente reeksen willen uitgeven, maar wij zijn nog bezig met de lancering van de Manga in Vlaanderen en Nederland. Dit is een zeer lang proces gezien het gebrek aan verkooppunten en het gebrek aan tekenfilms op TV.

Dit gaat dus niet over toeval maar wel over de marktsituatie.

Wij proberen dagelijks een beter ondersteuning te krijgen en wij blijven hopen.

Deze markt is nog altijd te bouwen maar het is uiteindelijk het publiek die zal beslissen als de Manga in het Nederlands succesvol kan worden.

Wat is zeker, het is dat de Japanners spectaculair resultaat eisen anders zullen ze de licentie voor het vervolg van de reeksen niet geven.

Bedankt voor het interview!

Glénats webstek is nog steeds <http://www.glenat.be> Recensies van hun manga's en de recentste nieuwsberichten omtrent de uitgeverij vind je natuurlijk ook op Mangaheuveel.be! Zo vernamen we heet van de naald dat de uitgeverij vanaf januari 2011 voorziet vier manga's per maand uit te geven. Wij kijken er alvast naar uit!

Mijn gedacht: 'Is anime op televisie zaligmakend?'

In 'Mijn gedacht' geef ik een aanzet tot discussie over een specifiek onderwerp. In deze column heb ik het over hoe anime op televisie al dan niet de popularisatie van manga kan bewerkstelligen... Wil je ook je mening spuien over dit onderwerp? Dan kan dat via de link naar ons forum die ik onderaan het artikel meegeef.

We zeggen vaak dat anime op televisie zorgt voor de doorbraak van manga in een taalgebied. We verwijzen dan natuurlijk graag naar het Frankrijk van de jaren tachtig en negentig waar ondermeer 'Club Dorothée' zorgde voor de boom van manga en anime. Anime op de Vlaamse en Nederlandse buis zou ook voor een dergelijke explosie kunnen zorgen, hoor je regelmatig in het wereldje van de fans.

We vergeten dan echter al te vaak dat er ook bij ons anime op televisie komt. Maar bij ons zorgt ze blijkbaar niet voor een mangahype. Hoe komt dit? Een eerste verklaring zou kunnen zijn dat er nog meer als vroeger in hokjes wordt gedacht. Je hebt de gedubde tekenfilms voor de kinderen, zoals 'Pokémon' en 'Bakugan' (beide VT4), en daarnaast heb je de Japans gesproken anime voor de wat oudere jeugd die later op de avond wordt uitgezonden, zoals 'Death Note' en 'Bleach' (beide JIMtv).

Vroeger werden beide hokjes samengevoegd. De anime werd vaak gedubd (NL of EN) dus was ze toegankelijk voor de jongere kinderen, maar inhoudelijk waren ze wel wat heviger waardoor ook de oudere jeugd ervan kon genieten. Het moest zelfs niet Japans gesproken zijn om toch 'cool' te worden bevonden. 'Dragonball Z' is daar natuurlijk in ons taalgebied het schoolvoorbeeld van.

Maar dat is niet het enige verschil met vroeger. Een tweede mogelijke verklaring is dat de jeugd een decennia geleden ofwel televisie keek, ofwel buiten speelde. Tegenwoordig kan de jeugd kiezen uit tal van hobby's en bezigheden. Televisie kijken ze nog wel, maar ondertussen gamen ze of wordt er gesocialised via netwerksites op het internet. Er zijn tal van uitlaatkleppen waardoor een televisieserie misschien nooit meer zo'n hype als vroeger zal worden.

Een derde reden is dat er tegenwoordig zoveel zenders zijn – al dan niet digitaal – dat het televisiekijkend publiek ook niet meer allemaal naar hetzelfde kijkt. Daardoor treedt er nog meer versnippering op. Vroeger moest de Vlaamse jeugd naar kinderprogramma's op de Nederlandse of Franse ('Club Dorothée') zenders kijken omdat er helemaal geen kinderprogramma's waren in Vlaanderen. Tegenwoordig heb je verschillende Vlaamse zenders (Ketnet, vtmKzoom,...) die zich volledig richten op kinderen en ook de andere zenders hebben allemaal een aanbod voor de jeugd in hun programmatie.

Kan anime op televisie dan nog een boost geven aan manga? Jazeker, maar of het nog een hype kan veroorzaken zoals vroeger, dat is nog maar de vraag. De wat oudere jeugd lijkt zich immers eerder af te zetten tegen hypes dan erin mee te gaan. En spijtig genoeg zijn de populairste anime net op die jongeren gericht. Hypes lijken wel nog te werken bij de wat jongere kinderen maar die lijken dan weer niet erg happig te zijn op (grijs-wit) strips. Daar gaan we althans vanuit. Echt zeker weten we dat natuurlijk niet aangezien er in ons taalgebied geen manga van 'Pokémon' of 'Bakugan' gepubliceerd worden. Alsnog een gat in de markt?

Een ander punt is dat anime vroeger goedkoop entertainment was. De Japanners waren er zich nog niet van bewust hoe sterk hun tekenfilms konden aanslaan op de westerse markt waardoor je voor een appel en een ei je ganse programmaschema kon vullen met Japanse tekenfilms. Tegenwoordig zijn de rechten heel wat duurder en als je dan nog eens dubs en/of ondertitels moet voorzien dan koop je als zender liever een Amerikaanse serie aan waar dit allemaal eenvoudiger is.

Toch mag je ook niet alles negatief benaderen. Om deze column niet al te Vlaams te maken, citeren we voor onze Nederlandse lezers hun belangrijkste voetbalicoon: “Elk nadeel heb z'n voordeel”. Een voordeel aan het huidige hokjesdenken is dat alles veel beter is afgestemd op het doelpubliek. We slepen nog altijd het vooroordeel mee dat manga en anime vol seks en geweld zitten. Een vooroordeel dat we zelf in de hand hebben gewerkt door niet genoeg het doelpubliek voor ogen te houden bij het uitzenden of uitgeven van bepaalde series. Ouders van kinderen die naar ‘Pokémon’ kijken zullen alvast niet geshockeerd zijn door de inhoud van de serie.

Het voordeel van de vele hobby's en bezigheden voor onze jeugd is dan weer dat we crossmediale promotie kunnen voeren. Een gamer zal in eerste instantie misschien niet geboeid zijn door de Japanse strip, maar zal door een specifiek game misschien wel interesse tonen in een manga waarvan ook een game bestaat. En aangezien de Japanners zelf ook dol zijn op crossmediaal werken, zijn er legio opties.

En het ruime aanbod aan (digitale) zenders kan natuurlijk ook in onze kaart spelen. Wie had er immers ooit durven dromen dat we ‘Bleach’ en ‘Death Note’ met de originele Japanse stemmen op een Vlaamse zender zouden kunnen volgen? Tot voor kort niemand toch? Vroeger zou dat ondenkbaar zijn geweest.

Kortom, het is allemaal niet zo simpel als het lijkt. De slagzin dat ‘anime op televisie voor de popularisatie van manga zorgt’ mag niet zomaar als waarheid aangenomen worden. Langs de andere kant, mogen we de mogelijkheden die anime op tv bieden ook niet onderschatten.

Wil je ook je mening kwijt over dit onderwerp? Dat kan! Registreer je op ons forum en deel je mening met de andere forumgangers!

Boodschap van algemeen nut:

Op het forum van Mangaheuveld.be worden er wekelijks nieuwe discussies gelanceerd. Anime op televisie is slechts één van de vele onderwerpen waarover we onze mening spuien. In dit topic houden we een lijstje bij met alle voorgaande discussies:

[Discussietopics - Mangaheuveld Forum](#)

Interview met Filmfreak

Als je over Nederlands ondertitelde anime wilt praten dan kom je al snel uit bij verdeler Filmfreak. Zij zorgen ervoor dat de anime van Kazé, Dybex én Kana Home Video in de winkelschappen terechtkomen. Wij legden Ive Verhaegen van Filmfreak een uitgebreide vragenlijst voor en hij was zo vriendelijk hier uitgebreid op in te gaan.

Kan je je functie bij Filmfreaks en het bedrijf zelf even kort voorstellen?

De Filmfreak distributie bestaat reeds vijftien jaar. In die tijd hebben we een aantal grondige koerswisselingen ondergaan. Allereerst waren we begonnen als importeur, dus het importeren van dvd's en video's, ja toen bestonden er nog video's, uit Engeland. Na een tijdje zijn we zelf films gaan uitbrengen. Door de jaren heen hebben we een groot klantenbestand weten op te bouwen waardoor een aantal kleinere uitgeverij bij ons terecht kwamen om hun dvd's te distribueren. Ons laatste wapenfeit is het uitgeven van anime, wat we nu toch al zo'n vier jaar doen.

Hoe is Filmfreaks in het animewereldje gerold? Of hebben Kazé/Dybex jullie zelf gevonden?

We zijn er wel degelijk ingerold. Via Jeroen, destijds vertaler bij Dybex, zijn we in contact gekomen met Dybex. Zij zochten een Nederlandse partner voor de distributie van titels uit hun catalogus. Voor ons was het een experiment, want eerlijkheidshalve wisten we weinig af van anime. Maar al doende leert men. Niet lang daarna kwamen ook Kaze en Kana bij ons aankloppen. Alledrie zaten ze met het zelfde probleem, ze wilden hun catalogus ook in Nederland aan de man brengen. De Filmfreak Distributie doet dit nu toch al voor het vierde jaar.

Jullie zijn zowat de enige verdeler van anime in ons taalgebied. Een monopoliepositie! Toch houden jullie de prijzen erg laag. Vaak zijn jullie (veel) goedkoper dan de Franse versies. Hoe komt dit? Is dat nodig om 'import' uit Frankrijk tegen te gaan?

We hebben expres gevraagd of we lagere prijzen mochten hanteren, hiervoor waren meerdere redenen. Sowieso hanteert Nederland een veel lagere prijs voor een dvd dan onze buurlanden. Ten tweede was anime hier nog niet zo ingeburgerd. Hoe kan je winkels overhalen om anime toch in de winkelrekken te plaatsen: een lage inkoopprijs en een lage winkelprijs, wat een anime-dvd aantrekkelijker maakt om te kopen. Het illegaal downloaden speelt natuurlijk ook een rol waarom we lage prijzen hanteren.

Vormt die 'import' van de Franse uitgaven een groot probleem of zijn er evenveel mensen die een regio 1 zullen kopen dan het Franse equivalent van jullie officiële release?

Van Franse import hebben we niet zo veel last. De meeste fans weten wel dat als een Franse dvd Nederlandse ondertiteling bevat, hij binnenkort hier wel verschijnt en een lager prijskaartje krijgt opgeprikt. Engelse of Amerikaanse import daarentegen is iets lastiger. Niet iedereen vindt Nederlandse ondertiteling zo prettig en houdt liever van Engelse ondertiteling of Engelse audio. Komt erbij dat veel series in Amerika vroeger op dvd leverbaar zijn dan hier. Tja, sommige mensen kunnen niet wachten voor ze hun serie of film in handen hebben.

Weten jullie welke licenties de uitgeverijen aankopen en kunnen jullie zelf aanreiken op welke titels Nederlandse ondertitels nuttig zouden zijn?

Daar beslissen Kaze, Dybex en Kana voornamelijk zelf over. De bekende series of de grotere animefilms krijgen meestal wel Nederlandse ondertiteling. Daarvoor hebben de Fransen ons

advies niet voor nodig. Maar niet alle series worden Nederlands ondertiteld, dit kan komen omdat ze enkel de rechten voor Frankrijk hebben gekocht, of dat ze denken dat het toch niet zo'n geschikte titel is voor Nederland. Het komt voor dat we hen toch vragen Nederlandse ondertiteling erop te plaatsen. Sword Of The Stranger van Beez was zo'n titel. Ik vond dit een anime met een pakkend verhaal, mooi getekend en vol actie. Wat wil je nog meer. Dus hebben we Beez gevraagd een Nederlands ondertitelde dvd te produceren. Deze verkopen we dan ook succesvol.

Soms zijn er Kazé titels die Nederlandse ondertitels bevatten maar die toch niet officieel door jullie verdeeld worden. Kan je daar een woordje uitleg over geven?

Alle dvd's met Nederlandse ondertiteling verschijnen ook in Nederland en Vlaanderen. Het kan wel voorkomen dat er een tijdje overgaat voor we ze effectief te koop aanbieden. Reden hiervoor is dat ik niet elke maand twintig titels terzelfdertijd wil uitbrengen, winkels nemen ze dan gewoon niet op. Dus sommige titels hebben een iets latere releasedatum dan in Frankrijk. Maar nogmaals denk eraan dat wij die lagere prijs hanteren. Dus wie even geduld heeft komt er goedkoper uit...

Van welke anime vind je het zonde dat die geen Nederlandse ondertitels meekreeg?

Wat ik reeds vermeldde vond ik het spijtig dan Sword Of The Stranger eerst niet naar Nederland kwam, gelukkig hebben we dat kunnen oplossen. Er zijn zeker nog een aantal titels die ik graag met Nederlandse ondertiteling zou zien verschijnen maar dat zit er helaas niet meer in. Dan denk ik aan titels zoals: Berserk, Gungrave, Paranoia Agent, Ikki Tousen. Maar positief is dan dat de meeste andere titels wel met Nederlandse ondertiteling verschijnen.

De ondertitels van Kana Home Video zijn vaak erg goed, die van Kazé en Dybex zijn echter van wisselende kwaliteit. Is dat iets waar jullie vat op hebben? Is dat soms een reden om al dan niet tot officiële release over te gaan?

Helaas hebben we daar geen vat op. In het begin werden ondertiteling-opdrachten uitbesteed aan fanclubs om productiekosten te drukken. De laatste tijd worden de ondertitelingen van Kaze en Dybex door professionelere mensen behandeld. Dat merk je ook, vroeger werd er steen en been geklaagd over de ondertiteling, de laatste tijd gaat het de goede richting uit. Voorbeelden daarvan zijn Professor Layton, de nieuwe FMA boxsets, Summer Wars, ... Onlangs had ik een vergadering met Dybex waarin ik nogmaals het probleem aankaartte. Ze hebben mij beloofd hier een oplossing voor te vinden, want zij zijn ook van mening dat half werk niet kan.

Door de overname van Kana door Ballon Media was er even onduidelijkheid over de toekomst van het Kana Home Video label. Is alles nu terug in orde? Mogen we ons verwachten aan regelmatigere uitgaven van One Piece en Naruto Shippuden?

Je kunt niet voorbij gaan aan het feit dat One Piece en Naruto ontzettend populair zijn. Eigenlijk te populair. We hadden eigenlijk verwacht alle boxsets zonder moeite te verkopen, maar helaas is dit niet het geval. Blijkbaar bezit elke One Piece en Naruto fan alle afleveringen reeds! Met als resultaat dat Kana misschien in de toekomst zich terugtrekt uit de dvd-wereld. Wat wel een verlies zou zijn, denk ik. Ze proberen leuke series in prima condities op de markt te brengen, maar zien dat ze moeten concurreren met gratis downloads.

Hoe verhoudt de verkoop zich tussen films, korte series en langdurige reeksen? Haken de kopers niet af na een zoveelste box van Bleach of One Piece?

De animefilms verkopen natuurlijk het best, deze kost meestal tussen de vijftien a twintig euro. Series kosten in de meeste gevallen iets meer omdat deze in boxsets verschijnen. Is het

een langlopende serie dan ben je natuurlijk genoodzaakt om meerdere boxsets aan te schaffen wat soms wel eens een aardige duit kan kosten. Maar de meeste fans hebben het er wel voor over. Bleach is daar een voorbeeld van. We brengen zowel de Boxsets als de single dvd's van uit. Maar toch lopen de boxsets het best. Mede doordat er in elke boxset een aantal goodies zitten en de fans toch de boxsets mooier vinden dan de single dvd's.

Op JIMtv konden we Death Note en Bleach volgen. Hoe verlopen de contacten met de televisiezenders? Kunnen we ons aan meer anime op de buis verwachten?

Televisiezenders zijn niet zo happig als het gaat over anime. Ze beschouwen het als kinderprodukt, en als ze het toch zouden willen uitzenden dan liefst in Nederlandse gedubde versie. Zijn we daarop aan het wachten? Persoonlijk zie ik nog steeds een film of serie in zijn originele audio, ook al is het Japans. Dus het verloopt zeer moeilijk. Ik zou niets liever willen zeggen dan dat er morgen een aantal series en films zouden vertoond worden op tv maar dat is helaas nog niet het geval.

En hoe beïnvloeden die uitzendingen de verkoop? Merk je een meerverkoop na televisieuitzendingen?

Tot op heden zijn enkel Bleach en Death Note op tv vertoond. En ja, je ziet de verkoop van beide series stijgen. Maar we hebben het hier ook over twee series die sowieso reeds bekendheid genoten. Graag zouden we een minder bekende film of serie op televisie willen zien en aan de hand daarvan willen concluderen dat er een meerverkoop heeft plaats gehad. Er zijn nog zoveel andere series die zeker de moeite zijn om op tv te vertonen. Denkend aan Nana, Code Geass, Hellsing Ultimate, Devil May Cry, Haibane Renmei, ...

Kunnen we ons aan meer uitgeverijen verwachten? Op de Franse markt heb je nog wel wat anime-uitgeverijen en vermits jullie toch een zekere naam zullen hebben...?

Iedereen is welkom. We moeten er enkel voor waken dat we de anime-markt niet verzadigen door elke maand 20 nieuwe films of series uit te brengen. Niemand zit daarop te wachten. Laten we rustig het aantal fans opbouwen met de anime's die we nu uitbrengen en dan zal de toekomst wel uitwijzen of er vraag is naar meer.

Als enige echte animeverdelers zijn jullie ideaal geplaatst om een oordeel te vellen over hoe het met anime gesteld is in ons taalgebied. Vertel! En hoe zie je de toekomst van Nederlands ondertitelde anime?

Anime zit met een probleem in Nederland. Zoals we allemaal weten bestaat anime reeds vele jaren maar werd bij ons pas bekend door de komst van Pokemon. Helaas werd anime hierdoor ten onrechte als kinderproduct beschouwd door de winkeliers. Frankrijk heeft dat probleem bijvoorbeeld niet. Daar heeft Club Dorothée, waar een hele generatie mee is opgegroeid, destijds voor gezorgd, en daar plukken ze nog steeds de vruchten van. Maar er is beterschap. Mediamarkt, Free Record Shop en andere grote winkels beginnen nu toch ook wel in te zien dat anime verkoopt, en dat het geen eendagsvlieg is. Grotere titels zoals Death Note, Summer Wars, Professor Layton liggen overal reeds in de winkelschappen. Nu moeten we er nog voor zorgen dat de ze ook de iets minder bekende titels opnemen. Dus ik zie de toekomst toch wel positief evoluerend. Alleen hoop ik door dit interview dat toch een aantal mensen gaan nadenken bij al die illegale downloads, want het zijn die downloads die het diezelfde winkelketens moeilijk maakt om toch maar volop op de anime-kar te springen.

Je mag nog even duidelijk maken aan onze lezers waar we de Filmfreaks uitgaven allemaal terugvinden? Er is natuurlijk de webwinkel Archonia.com, maar in welke fysieke winkels kunnen we jullie producten kopen?

Google je favoriete dvd in België en Nederland en je komt wel uit bij een online winkel zoals Bol.com of Proxis. Je vindt onze dvd's ook terug bij Mediamarkt, Free Record Shop, Fnac, en laten we de gespecialiseerde stripwinkels niet vergeten. Zij verdienen ook jullie steun. En wat ik meermaals zeg tegen mensen, mochten ze in hun strip/mangawinkel nog geen anime's verkopen, vertel de eigenaars van ons bestaan...

Tot slot... Je komt thuis van een vermoeiende werkdag, je hebt net een nog vermoeiender interview ingevuld... Met welke anime zal jij je ontspannen?

Misschien wel de moeilijkste vraag van allemaal. Ik kan het moeilijk laten om geen een, twee, drie films achter elkaar te zien. Maar als ik er een moet nemen dan zou het wel Summer Wars worden, mijn favoriet van dit jaar overigens.

Bedankt voor het interview en succes met Filmfreaks!

Graag gedaan!

Dit is de website van Filmfreak <http://www.filmfreaks.nl/> maar Ive houdt de mangafans ook op de hoogte van de nieuwste releases op fora zoals dat van AniWay.nl of ons eigenste Mangaheugel.be forum.

Hot forumtopic @ Mangaheugel.be

Op het forum van Mangaheugel.be hebben we boeiende topics. Soms ook originele topics. Of had jij al eerder een vergelijking gezien tussen Naruto en Jommeke? Meer info op onderstaande link:

[Jommeke = Naruto? - Forum Mangaheugel](#)

Live action movie: 'Ikigami'

Iedereen weet dat manga en anime nauw met elkaar verbonden zijn. Als een manga succesvol is, zal er al snel een anime volgen. Soms gebeurt ook het omgekeerde dat een anime aanzet geeft tot de uitgave van een manga. Een anime is echter niet de enige mogelijkheid om een succesvolle manga nog meer in de kijker te zetten. Je hebt natuurlijk de onvermijdelijke merchandise (figures, pluchies, posters, wall scrolls, sleutelhangers,...) maar ook video games behoren tot de mogelijkheden. Tot dusver allemaal zaken die we wel kennen. Minder gekend bij ons zijn echter de j-drama's (vergelijkbaar met onze soaps of telenovelles) of de musicals. Waar we het in dit artikel echter over gaan hebben is de live action movie.

Live action movie, de naam zegt het zelf. Het gaat om een film met echte acteurs, in eerste instantie natuurlijk met Japanse acteurs die hun eigen taal spreken. Exotisch! Tegenwoordig gebeurt het echter ook soms dat er nadien een Amerikaanse remake wordt gemaakt. Via verdeler Filmfreaks sijpelen er af en toe Japanse live action movies door naar onze contreien. De bekendste is zonder enige twijfel de trilogie van '20th Century Boys' (gebaseerd op de populaire manga die in het Nederlands wordt uitgegeven bij Glénat) die erg snel ook met Nederlandse ondertitels beschikbaar was. Dit artikel wordt echter gewijd aan een andere film, ook gebaseerd op een erg sterke seinen manga, maar eentje die nog niet zo bekend is. Althans *nog* niet!

'Ikigami' speelt zich af in een niet nader genoemd land dat echter zonder problemen kan doorgaan voor het Japan van de 21ste eeuw. Het land wordt gekenmerkt door een wel erg specifieke wet: de wet voor nationale welvaart. Het doel van deze wet is mensen ten volle laten genieten van het leven en het leven te respecteren, maar heiligt het doel de middelen? Alle kinderen krijgen in de lagere school immers een capsule ingeplant. Voor 1 op 1000 kinderen zal deze capsule de dood betekenen. Tussen hun 18de en 24ste levensjaar zal er op een welbepaald moment immers een dodelijk gif uit de capsule komen. Als voorbode krijg je 24 uur voor je dood een ikigami die je dood aankondigt zodat je afscheid kan nemen van familie en vrienden...

Fujimoto, het hoofdpersonage in deze film, is een ambtenaar die deze ikigami's aflevert bij de mensen. Dit stukje papier geeft hen allerlei voordelen maar natuurlijk slechts voor een duur van 24 uur. Nadien zullen ze onherroepelijk sterven. We volgen in deze film het verhaal van drie mensen die een ikigami krijgen. Langzaam zal Fujimoto gewaar worden dat er iets ernstigs mis is met deze wet. Maar overall luistert de staat mee. Dissidenten worden onherroepelijk opgepakt. Hoe kan hij iets betekenen voor de mensen bij wie hij een ikigami aflevert?

De drie verhalen die we in deze film volgen zijn alledrie hernoemen uit de manga. We volgen in eerste instantie een jonge zanger die op het punt staat een doorbraak te forceren als hij de ikigami krijgt. Tussendoor volgen we ook een politica net voor belangrijke verkiezingen. Zij ijvert voor een versterking van de wet maar zal geconfronteerd worden met het noodlot. Het derde verhaal volgt een blind meisje dat enkel nog haar broer heeft op deze wereld. Het meisje wacht al jaren op een donor om weer te kunnen zien.

Deze drie verhalen zijn enorm aangrijpend en zullen de lezer bij de keel grijpen. Misschien zal het voor sommigen af en toe teveel neigen naar goedkoop sentiment, maar ik denk dat een meerderheid toch enorm onder de indruk zal zijn van de emotionele impact van 'Ikigami'.

Deze film is met andere woorden een echte aanrader. Krijg je er niet genoeg van dan raad ik zeker ook de manga aan. Hopelijk lezen ook Kana en Glénat mee want 'Ikigami' zou zonder enige twijfel een sterke aanvulling zijn op de nog iets te beperkte seinen catalogussen van beide uitgeverijen.

--- --- --- --- ---

Wedstrijd

Als jullie het magazine tot deze laatste pagina hebben gelezen dan verdienen jullie uiteraard een beloning. We houden deze wedstrijd zo eenvoudig mogelijk! Geen moeilijke vragen, geen irritante schiftingsvragen over hoeveel deelnemers we zullen hebben... Niets van dat alles. Bij ons maakt iedereen kans op een leuke prijs. We geven **drie prijzen** weg van telkens een gratis Nederlandse manga (keuze uit een lijst) en een unieke Nana-badge (zie foto op onze Facebookpagina). Hoe neem je deel? Eén winnaar wordt gekozen uit zij die ons 'leuk vinden' op Facebook; een tweede winnaar wordt gekozen uit de leden van ons forum die minstens één post hebben in december 2010; en een laatste winnaar wordt gekozen uit zij die ons op het forum een woordje feedback geven over MHM4 of ons hun mening geven over wat ze verwachten van een eventueel MHM5. De wedstrijd loopt tot eind 2010. Het lot bepaalt de winnaars die begin januari 2011 gecontacteerd zullen worden. Succes!

Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Mangaheugelbe/191243418354>

Forum Mangaheugel.be: <http://www.mangaheugel.be/phpbb/index.php>

Feedback topic MHM : <http://www.mangaheugel.be/phpbb/viewtopic.php?f=2&t=1278>

--- --- --- --- ---

Woord van dank

Mangaheugel.be wenst alle geïnterviewden te bedanken voor hun medewerking. Ondanks hun drukke agenda's (de interviews werden rondgestuurd net voor/tijdens de Boekenbeurs!) namen zij de tijd om grondig op onze vragen te antwoorden. Bedankt! Natuurlijk bedanken we ook onze lezers en de trouwe bezoekers van de website. Zonder hen zou dit alles maar een schreeuw in het luchtledige zijn. Ook jullie bedankt! Ten laatste bedank ik ook Kenny om altijd weer een technische hand aan te reiken bij problemen. En om MangaHeugelMagazines online te krijgen... Arigatō!

--- --- --- --- ---

Colofon

Eindredactie: Koen Smet

Interviews: Koen Smet

Artwork: Aimée de Jongh

